

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

**Виконавчий комітет
Маріупольської міської ради
Донецької області**
пр. Миру, 70, м. Маріуполь, Донецька
область, 87555

*Стосовно пропозицій щодо удосконалення
проекту регуляторного акта*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Маріупольської міської ради Донецької області «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку, розміру орендної плати за землю на території Маріупольської міської ради на 2022 рік» (далі – проект рішення) та документи, що надані до нього листом виконавчого комітету Маріупольської міської ради Донецької області від 07.05.2021 № 26.6.3-30789-09.

За результатами проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії з питань бюджету, фінансів, соціально – економічного розвитку, підприємництва та інвестицій, а також аналізу регуляторного впливу до проекту рішення на відповідність вимогам статті 4 Закону, повідомляємо таке.

Податковий кодекс України (далі – ПКУ) регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки тощо.

Згідно із пунктом 12.3 статті 12 ПКУ міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень, а їх встановлення здійснюється у порядку, визначеному ПКУ.

Встановлення місцевих податків та зборів здійснюється у порядку, визначеному ПКУ.

Водночас проект рішення не у повній мірі узгоджується із вимогами ПКУ, у зв'язку з цим пропонуємо таке.

1. Підпунктом 12.3.2 пункту 12.3 статті 12 ПКУ встановлено, що при прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів обов'язково визначаються

об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначені статтею 7 ПКУ з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII ПКУ для відповідного місцевого податку чи збору.

Пунктом 7.1 статті 7 ПКУ визначені обов'язкові елементи податку, а саме: платники податку; об'єкт оподаткування; база оподаткування; ставка податку; порядок обчислення податку; податковий період; строк та порядок сплати податку; строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку.

Отже, пропонуємо визначити у проекті рішення всі обов'язкові елементи податку або зробити посилання на конкретні положення (абзаци, пункти, частини, статті або розділи) ПКУ.

2. У пункті 4 проекту рішення встановлюється обов'язок Головного управління ДПІ в Донецькій області організувати роботу з прийому податкової звітності по платі за землю.

ПКУ регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Звертаємо увагу, що ПКУ не передбачає повноважень органів місцевого самоврядування визначити компетенцію Державної податкової інспекції України. Отже, пункт 4 проекту рішення пропонуємо виключити.

3. Пропонуємо із додатка 1 до проекту рішення виключити земельні ділянки, які відповідно до норм статті 282 ПКУ звільняються від сплати податку.

4. У додатку 1 до проекту рішення 1 у рядку 01.14 встановлюються ставки земельного податку для цілей, визначених рядками 01.01-01.13. Ставки земельного податку у рядках 01.01-01.13 є різними, тому узагальнене визначення ставок для рядка 01.14 є некоректним. Зазначене також стосується рядка 10.12 зазначеного додатка.

5. Відповідно до пункту 284.1 статті 284 ПКУ органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.

У додатку 2 до проекту рішення визначається перелік пільг для фізичних та юридичних осіб із сплати земельного податку, в якому пропонується звільнити від сплати земельного податку в розмірі 100% визначені групи платників.

Зазначені норми дублюють статті 281 та 282 ПКУ, якими встановлено перелік фізичних та юридичних осіб, які звільняються від сплати земельного податку.

Отже, пропонуємо виключити зазначені положення із додатка 2 до проекту рішення та визначити перелік пільг для фізичних та юридичних осіб із сплати земельного податку відповідно до пункту 284.1 статті 284 ПКУ.

Звертаємо увагу, що Законом України від 05.12.2019 № 344-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності підприємств та організацій, заснованих громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю» були внесені зміни до ПКУ, якими слова «інвалід», «дитина-інвалід», «громадські організації інвалідів» замінено відповідно словами «особа з інвалідністю», «дитина з інвалідністю», «громадські об'єднання осіб з інвалідністю».

Пропонуємо у додатку 2 до проекту рішення врахувати викладене.

7. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 710-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Донецької області» затверджена територія Маріупольської територіальної громади.

Згідно із частиною дванадцятою статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування, які відповідно до закону є регуляторними актами, розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються у порядку, встановленому Законом.

Враховуючи вищезазначене, з метою дотримання вимог Закону та забезпечення прав і законних інтересів суб'єктів господарювання населених пунктів, що увійшли до складу Маріупольської міської територіальної громади, проект рішення потребує доопрацювання з обов'язковим дотриманням всіх процедур, встановлених Законом.

Підсумовуючи вищевикладене, проект рішення не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності - відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Наданий розробником аналіз регуляторного впливу до проекту рішення (далі – АРВ) не у повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі - Методика).

У розділі I АРВ розробник не зазначив проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, не визначив причини виникнення цієї проблеми, не оцінив її важливість, зокрема не навів даних у кількісному (грошовому) вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, не зазначив, які ставки податку діють на відповідній території на сьогоднішній день, не проаналізував причини, чому розмір ставок податку потребує збільшення/залишення на існуючому рівні/зменшення, а також, не охарактеризував та не оцінив сфери, на які проблема справляє найбільший негативний вплив.

У розділі II АРВ визначені розробником цілі регулювань є абстрактними, не мають якісного, кількісного, та часового виміру та не вказують які проблеми мають вирішити.

У розділі III АРВ розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми та оцінити (порівняти) вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Однак, розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей не зазначив та не порівняв вигоди та витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них у кількісному (грошовому) виразі.

Також, розробник не навів розрахунків витрат суб'єктів господарювання, яких вони зазнають як внаслідок впровадження проекту рішення, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Зазначене не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV АРВ розробником не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного.

У розділі V АРВ розробником не описаний механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто яким чином будуть діяти норми проекту рішення та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Крім того, розробником не оцінені організаційні заходи, що мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта після набрання ним чинності.

Розділ VIII АРВ заповнений розробником із порушенням вимог пункту 10 Методики. Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта встановлюються протягом різних періодів після набрання чинності актом, обов'язковими з яких повинні бути: розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта; кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта; розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта; рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта. Всі показники результативності мають бути визначені у числовій та/або монетарній формі.

Враховуючи те, що термін дії регуляторного акта один рік, пропонуємо у розділі VIII АРВ визначити прогнозні показники на I, II, III та IV квартали 2022 року.

У розділі IX АРВ розробник зазначив, що повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через рік після набрання ним чинності, а періодичне відстеження має здійснюватися раз на два роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження. Оскільки задекларований у розділі VII АРВ термін дії регуляторного акта – 1 рік, то розділ IX АРВ заповнений з порушенням вимог статті 10 Закону.

В АРВ зазначено, що проект рішення матиме вплив на суб'єктів великого та середнього підприємництва.

У разі поширення дії регуляторного акта на суб'єктів великого та середнього підприємництва, розробником повинна проводитися оцінка впливу на сферу їх інтересів, що передбачає кількісне визначення витрат внаслідок дії регуляторного акта (додаток 2 до Методики). Проте, такі розрахунки не проведені.

Звертаємо увагу, що Тест малого підприємництва (М-Тест) містить розрахунки виключно адміністративних процедур, а «прямі витрати» суб'єктів господарювання, що виникатимуть у суб'єктів господарювання у зв'язку з прийняттям запропонованого проекту рішення розробником не враховані, що суперечить вимогам пункту 8 Методики.

Натомість, відповідно до вимог ПКУ до повноважень органів місцевого самоврядування віднесено виключно встановлення ставок місцевих податків та пільг зі сплати місцевих податків і зборів. Процедури обліку платників податків, проведення перевірок, звітування тощо встановлюються ПКУ та не потребують розрахунку в АРВ.

Звертаємо увагу, що всі розміри ставок, які встановлюються проектом рішення необхідно обґрунтувати в АРВ з відображенням витрат суб'єктів господарювання на яких справлятиме вплив зазначене регулювання, зокрема у додатку 1 до АРВ та додатку 2 до АРВ - М-Тесті.

Зазначене не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави. Отже, пропонуємо уточнити наведені в АРВ дані та здійснити відповідні розрахунки згідно з вимогами Методики.

Враховуючи зазначене, наведені в АРВ обґрунтування є недостатніми, щоб у повній мірі оцінити доцільність, позитивні наслідки та дієвість положень проекту регуляторного акта у запропонованому розробником вигляді.

Таким чином, у зв'язку з відсутністю в АРВ всієї необхідної інформації та числових даних, розробником не доведена відповідність проекту рішення таким принципам державної регуляторної політики, як збалансованість – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави, та ефективність – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Підсумовуючи викладене вище, пропонуємо привести проект рішення Маріупольської міської ради Донецької області «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку, розміру орендної плати за землю на території Маріупольської міської ради на 2022 рік» у відповідність до вимог чинного законодавства України, з урахуванням наданих зауважень та пропозицій, а аналіз регуляторного впливу - до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151).

Про результатами розгляду цього листа поінформувати Державну регуляторну службу України.

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР

